

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету
Іван КАРПЕНКО

“30” серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 29 – Міжнародні відносини
спеціальності 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітні програми Міжнародні відносини та регіональні студії
спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини
освітні програми Міжнародні економічні відносини
Міжнародна логістика і митна справа
Міжнародний бізнес
Міжнародна електронна комерція
галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітня програма Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності
галузь знань 24 – Сфера обслуговування
спеціальності 241 Готельно-ресторана справа
освітня програма Готельно-ресторана справа
спеціальності 242 – Туризм і рекреація
освітня програма Туристичний бізнес
галузь знань 18 – Виробництво та технології
спеціальності 181 – харчові технології
освітня програма Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі
вид дисципліни обов'язкова
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Протокол від 16 червня 2023 року №6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Мариняк Р.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «20» червня 2024 року № 12

В. о. завідувача кафедри українознавства

Наталя АКСЬОНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна економічні відносини»

Олена ХАНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»

Ірина ДЕРІД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

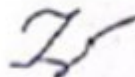
Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини
та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна логістика і митна справа»

Наталя НЕПРЯДКІНА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності»

Гарант освітньо-професійної програми
«Бізнес-консалтинг у
зовнішньоекономічній діяльності»

 Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа»

Гарант освітньо-професійної програми
«Готельно-ресторанна справа»

 Олена МИКОЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна електронна комерція»

 Світлана СТРАПЧУК

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі»

Гарант освітньо-професійної програми
«Крафтові харчові технології
в ресторанному бізнесі»

 Віталій ЧЕРВОНИЙ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туристичний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми
«Туристичний бізнес»

 Олена СВТУШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією ІНІ «Каразінський інститут міжнародних відносин і туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від "28" _серпня_ 2024 року, протокол №_16

Голова науково-
методичної комісії

Олена МИКОЛЕНКО

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філософського факультету
Іван КАРПЕНКО
“20” вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 29 – Міжнародні відносини
спеціальності 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітні програми Міжнародні відносини та регіональні студії
спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини
освітні програми Міжнародні економічні відносини
Міжнародна логістика і митна справа
Міжнародний бізнес
Міжнародна електронна комерція
галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітня програма Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності
галузь знань 24 – Сфера обслуговування
спеціальності 241 Готельно-ресторана справа
освітня програма Готельно-ресторана справа
спеціальності 242 – Туризм і рекреація
освітня програма Туристичний бізнес
галузь знань 18 – Виробництво та технології
спеціальності 181 – харчові технології
освітня програма Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі
вид дисципліни обов'язкова
факультет ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин і туристичного бізнесу»

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

«20» вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Руслана Мариняк, кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «19» вересня 2024 року № 2

В. о. завідувача кафедри українознавства

Наталя АКСЬОНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародна економічні відносини»

Олена ХАНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародний бізнес»

Сергій АРХІПОВ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародна логістика і митна справа»

Наталія НЕПРЯДКІНА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності»

Гарант освітньо-професійної програми

«Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності»

Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа»

Гарант освітньо-професійної програми

«Готельно-ресторанна справа»

Олена МИКОЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародна електронна комерція»

Світлана СТРАПЧУК

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі»

Гарант освітньо-професійної програми

«Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі»

Віталій ЧЕРВОНИЙ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туристичний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми

«Туристичний бізнес»

Олена ЄВТУШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин і туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від “17_” __вересня_ 2024 року, протокол №__1_

Голова науково-

методичної комісії

доц. Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Ділова українська мова» укладено відповідно до освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм «підготовки бакалавра освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії», спеціальності 291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітніх програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика і митна справа», «Міжнародний бізнес», «Міжнародна електронна комерція» спеціальності 292 – «Міжнародні економічні відносини», «Туристичний бізнес» спеціальності 242 – «Туризм і рекреація», «Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності», спеціальності 52 – «Економіка», «Готельно-ресторана справа» спеціальності 241 Готельно-ресторана справа, освітня програма «Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі», спеціальності 181 – харчові технології.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення знань здобувачів у царині усного та писемного варіантів державної мови, коригування навичок укладання найбільш затребуваних у професійній діяльності документів, опанування засобів виразності адміністративно-канцелярського підстилю офіційно-ділового стилю мовлення на навичками укладання текстів у науковому стилі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- удосконалення навичок використання найуживаніших орфо- і пунктограм, лексико-стилістичних засобів при роботі з текстами офіційно-ділового та наукового стилю;
- активізація й розширення лексичного запасу; засвоєння лексики і термінології свого фаху;
- активізація умінь і навичок усного й писемного мовлення, навичок публічного виступу;
- формування навичок професійної комунікації, оцінки ситуації і вибору оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; умінь підбору й використання мовних засобів залежно від мети спілкування, удосконалення активних видів мовленнєвої діяльності;
- набуття комунікативного досвіду з метою розвитку творчих здібностей студентів, їхньої самореалізації як фахівців, активізація пізнавальних інтересів, реалізація евристичних здібностей як визначального фактора у формуванні професійної майстерності та конкурентоспроможності сучасного фахівця;
- формування навичок роботи з науковими текстами за фахом, умінь сприймати й відтворювати професійні тексти.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей**.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми «**Міжнародні економічні відносини**»:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми «**Міжнародна логістика і митна справа**»:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

Формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми «**Міжнародний бізнес**»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

Формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми «**Міжнародні відносини та регіональні студії**»:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 20. Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності.

Формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем

СК16. Здатність аналізувати внутрішні та зовнішні чинники розвитку регіональних спільнот (геополітичних, географічних, економічних, цивілізаційних та інших, регіональні угруповання, країни та регіони як суб'єкти міжнародних відносин та глобальної конкуренції.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми **«Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності»:**

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена 8 компетентності (ЗК) суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми **«Готельно-ресторанний бізнес»**

ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми **«Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі»**

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

Формування наступних спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК12. Здатність формувати комунікаційну стратегію в галузі харчових технологій, вести професійну дискусію.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми **«Міжнародна електронна комерція»**

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 09. Уміння бути критичним та самокритичним.

Формування наступних спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Відповідно до ОПП освітньо-професійної програми «**Туристичний бізнес**»

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

Формування наступних спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК 23. Здатність оцінювати потенціал культурних та креативних індустрій у підтримці сталого повоєнного відновлення індустрії туризму, розуміти технології монетизації креативних проєктів через туризм.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач повинен досягти таких результатів:

знати:

- основні епохи в історії України та їх хронологію;
- витоки української нації та її місце у загальнолюдських процесах;

- суспільно-економічні, політичні, культурні процеси історичного розвитку українського народу в цивілізаційному контексті;
- хронологію, етнологію, державотворчі, культурологічні, конфесійні принципи періодизації історичного розвитку України;
- зародження та розвиток українського етносу, національного та державного відродження;
- процеси побудови суверенної демократичної держави;
- діяльність історичних осіб, політичних партій із питань націєтворення.

вміти:

- аналізувати історичні процеси, події, факти;
- брати участь у дискусіях на суспільно-історичні теми;
- формувати сучасну історико-політичну культуру, свою громадську позицію;
- користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної наук, історичними джерелами та довідковими матеріалами з історії України;
- застосовувати знання з історії України у процесі розв'язання професійних завдань.
- уміти доводити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення;
- проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень;
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до ОПП, зокрема:

Освітньо-професійної програми «**Міжнародні економічні відносини**»:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

Освітньо-професійної програми «**Міжнародна логістика і митна справа**»:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та
ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища

Освітньо-професійної програми «**Міжнародний бізнес**»:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища

Освітньо-професійної програми «**Міжнародні відносини та регіональні студії**»:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Освітньо-професійної програми «**Бізнес-консалтинг у зовнішньоекономічній діяльності**»:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціальноекономічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

Освітньо-професійної програми «**Готельно-ресторанна справа**»

РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

РН 21. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Освітньо-професійної програми «**Крафтові харчові технології в ресторанному бізнесі**»

ПРН4Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН22 Здійснювати ділові комунікації у професійній сфері українською та іноземною мовами.

ПРН26 Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

ПРН27 Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

Освітньо-професійної програми«**Міжнародна електронна комерція**»

РН 1Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 7 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

РН 23 Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Освітньо-професійної програми «**Туристичний бізнес**»

ПРН2 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПРН11 Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН14 Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН15 Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань

ПРН21 Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин									
	Денна форма				Заочна форма					
	Р а з о м	зокрема				Раз ом	зокрема			
		л	пр	і н	с		л	п р	і н	с
Розділ 1. Українська мова як засіб професійного спілкування										
Тема 1. Українська мова як засіб професійного спілкування. Мовленнєві формули етикету. Культура усного ділового спілкування.	8	2	2	4						
Тема 2. Науковий, офіційно-діловий та публіцистичний стилі у професійному спілкуванні.	12	2	2	8						
Тема 3. Мовні норми. Особливості дотримання нормативних приписів в усній та писемній формах ділового спілкування.	14	2	2	10						
Разом за Розділом 1	34	6	6	22						
Розділ 2. Правила оформлення документів: мовний аспект										
Тема 4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Вимоги до укладання ділових паперів. Формуляр. Граматичні помилки при укладанні тексту документа.	6	2	2	2						
Тема 5. Особливості укладання організаційно-розпорядчих документів. Ділове листування. Особливості укладання ділової кореспонденції.	8	2	2	4						
Тема 6. Типові мовні кліше при укладанні текстів ОДС. Особливості редагування текстів документів.	14	2	2	10						
Тема 7. Структура тексту наукової роботи. Особливості формулювання назв компонентів наукового тексту. Редагування наукових текстів. Укладання елемента «Зміст наукової роботи».	14	2	2	10						

Тема 8. Усне наукове мовлення: вимоги до побудови тексту доповіді, промови, виступу, етикет наукової дискусії, участь в обговоренні.	14	2	2	10					
Разом за розділом 2	56	10	10	36					
Усього годин	90	16	16	58					

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мовленнєві формули етикету. Культура усного ділового спілкування. Правопис 2019 року. Фемінітиви <i>Доповідь за вказаною темою (здане письмово і захищене усно на занятті) – 4 бали.</i>	2
2	Розрізнення текстів наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. <i>Побудова мікротекстів професійного зорієнтування. – 5 балів Усна тема №1.-5 балів.</i>	
3.	Тема 3. Особливості дотримання мовних норм в усній та писемній формах ділового спілкування. <i>Виконання тесту за темою - 4 бали.</i>	2
4	Тема 4. ОДС. Мовні засоби офіційно-ділового та наукового стилю. Робота зі зразками організаційно-розпорядчих документів. Резюме. Характеристика. Автобіографія. Особова картка з обліку кадрів. <i>Редагування й укладання документів - резюме, характеристики, автобіографії - 6 бали.</i>	2
5	Тема 5. Ділове листування. Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлення. Правила оформлення ділового листа. <i>Укладання ділових листів - 5 бали. Усна тема №2. – 5 балів.</i>	2
6.	Тема 14. Проблеми перекладу й редагування ділової кореспонденції. Мовна культура – частина загальнолюдської культури. Культура мовлення. Етикет листа. <i>Редагування й</i>	2

	<i>переклад словосполучень\речень- етикетних форм – 6 бали.</i>	
7	Мовленнєві формули етикету спілкування. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної наукової діяльності. <i>Редагування й переклад словосполучень\речень- етикетних форм – 6 балів. Усна тема №3.- 5балів.</i>	2
8	Професійна комунікативна компетенція. Мовна особистість у комунікації. Побудова тексту доповіді, промови, виступу, етикет наукової дискусії, участь в обговоренні. <i>Апробація наукового виступу перед аудиторією. -6 балів</i>	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Склад української мови. Діалекти. Територіальні й соціальні діалекти.	7
2	Українська мова як засіб професійного спілкування. Мовленнєві формули етикету.	8
3	Нейтральна (загальноживана) і маркована (стилістично забарвлена) лексика.	8
4	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	12
5.	Найуживаніші орфо- та пунктограми української мови: правопис слів іншомовного походження, велика літера в складених власних назвах, звукові зміни голосних/приголосних; просте ускладнене речення (розділові знаки), розділові знаки в складному реченні, оформлення цитат.	6
6.	Документ та його ознаки.	4
7.	Ділове листування.	12
8.	Проблеми перекладу та редагування: типові граматичні помилки.	8
9.	Основні елементи роботи з документами.	12
10.	Переклад і редагування наукових текстів та документів.	3
11.	Письмовий переклад та його особливості (буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклад).	3
12.	Особливості редагування наукових та офіційно-ділових текстів.	3
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» застосовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладання, організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності; метод активізації (ділові ігри), евристичний, компаративний.

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН 12	Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), виконання тестів, переклад текстів з фахової тематики, та документів, що забезпечують професійні потреби (переклад, редагування текстів, самостійна робота) самостійна робота, пояснювально-ілюстративний ,евристичний метод, компаративний метод	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; виконання творчих завдань, тестів, екзаменаційна робота
РН 14	Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва,	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), виконання вправ на переклад, тестів, укладання типових документів, що забезпечують професійні потреби, редагування	Оцінювання оцінювання виконання творчої роботи, результатів дослідження на практичних заняттях; виконання творчих завдань, тестів, екзаменаційна

	зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів	текстів, самотійна робота, самотійна робота, дискусії на семінарських заняттях, метод активізації (ділові ігри), пояснювально-ілюстративний, компаративний метод	робота
PH 18	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), виконання вправ, тестів, творчих завдань, редагування текстів, самотійна робота, дискусії на семінарських заняттях, метод активізації (ділові ігри), самотійна робота, евристичний метод, компаративний метод	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях у формі укладання ділової кореспонденції та коротких аналітичних й інформаційних дописів; оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, виконання творчих завдань, екзаменаційна робота
PH21	Мати навички розробки науково-обґрунтованих практичних рекомендацій для державних органів, які беруть участь в реалізації зовнішньої політики за регіональними напрямками; у тому числі для організації освітніх, культурних обмінів, для розвитку торгівельно-	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), укладання текстів-рекомендацій, ділових паперів, виконання творчих завдань евристичний метод, компаративний метод. пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладання.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестування за окремими темами, оцінювання виконання творчої роботи, екзаменаційна робота.

	економічного співробітництва з країнами різної цивілізаційно-культурної специфіки		
РН 23	Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), виконання тестів, підготовка матеріалів для участі в усних дискусіях-обговореннях за пропонуваними тезами, шліфування навичок публічного виступу; самостійна робота, евристичний метод	Оцінювання усних виступів, активності в дискусії на практичних заняттях, тестування за окремими темами, оцінювання публічного виступу на занятті екзаменаційна робота.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– участь у майстер-класах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблематики дисципліни (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблематики дисципліни (підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8.Методи контролю

Рівень засвоєння навчального матеріалу контролювано письмовими роботами студентів за темами розділів/занять. Якість виконання додаткових самостійних завдань контролювано в межах індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) *на практичних заняттях* проводиться у формі усного опитування або перевірки письмового завдання, а також у формі захисту здобувачами доповідей та повідомлень. Окремо відбувається захист проекту.

Сума балів за виконані завдання на практичному занятті варіюється від 3 до 6 балів, залежно від теми.

Максимальна кількість балів за виконані завдання в межах практичних занять – 60.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури та періодичних видань за заданими темами, письмового виконання завдань з теми (у формі вправ). Самостійна робота здобувача передбачає підготовку матеріалів для виступу на практичному занятті (оцінюється під час практичних занять).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення **екзамену**.

Загальна

кількість балів за успішне виконання завдань **екзаменаційної роботи** – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Екзаменаційний білет складається з двох завдань - редагування фахового тексту та укладання\редагування запропонованого документа. Перше і друге завдання оцінюються в 20 балів кожне.

УВАГА! ! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю.

Загальна сума балів поточного контролю і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Критерії оцінювання

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових робіт за темами та за результатами складання заліку.

Контроль якості виконання самостійних завдань (переклад текстів, укладання ділових паперів, редагування наукових текстів і текстів ОДС) здійснюється в межах індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Максимальна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань першого розділу, складає 28 бал. Максимальна сумарна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань другого розділу, складає 18 балів. Максимальна сумарна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань третього розділу, складає 14 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзаменаційна робота	Сума
Розділ 1			Розділ 2						
T-1	T-2	T-3	T-4	T-5	T-6	T-7	T-8	40	100
10	10	8	6	6	6	6	8		

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю – екзамену - здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 23 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання

90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Ділова українська мова. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. За ред. І. Тетарчук, Т. Дяків, К.: ЦНЛ, 2019. 156 с.
2. Новий український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К., 2021. 352с.
3. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень: навчальний посібник для вузів / М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська. — К.: ІНКОС, 2007. 671с.
4. Шевчук, Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням; 4-те вид., зред. Підручник. Х.: Харків, 2020. – 341с.

Допоміжна література

1. Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / за заг. ред. О. Сербенської. — Львів: Світ, 1994. – 150 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. – 254 с.
3. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення. – Чернівці: Книги-XXI, 2006. – 496 с.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.
5. Богдан С. К. Мовний етикет українців. Традиції і сучасність. – К.: Рідна мова, 2018. – 264 с.
6. Голод Р. Б. Українська мова (за професійним спрямуванням) / Р. Б. Голод, О. М. Мельничук, Л. І. Сілевич. – Івано-Франківськ, 2013. – 212 с.
7. Золотухін Г. О. Фахова мова медика: Навч. посібник / Г. О. Золотухін, Н. П. Литвиненко, Н. В. Мисник. — К.: Здоров'я, 2001. – 390 с.
8. Зубков М. Сучасна ділова мова. – Х.: Торсінг, 2002. – 448 с.
9. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «я». – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 240 с.
10. Литвиненко Н. П. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря. – К.: Книга-плюс, 2001. – 176 с.
11. Лісовий М. І. Культура професійного мовлення: Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. — Вінниця: Нова книга, 2010. – 200 с.
12. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич. – К.: Каравела, 2010. – 352 с.
13. Мацько Л.І. Культура фахової мови/ Л. І. Мацько, Л. В. Кравець – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 306 с.
14. Мацько Л. І. Риторика / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 312 с.

15. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 392 с.
16. Панько Т. І. Українське термінознавство/ Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Л.: Світ, 1994. – 216 с.
17. Семенов О. М. Культура української наукової мови. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
18. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. – 328 с.

Словники

1. Головащук С. І. Складні випадки наголошення. Словник-довідник /. — К.: Либідь, 1995. – 192 с..
2. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. — К.: Українська книга, 2004. – 480 с.
3. Словник іншомовних слів / за ред. О. Мельничука. — К.: Наукова думка, 1985. – 775 с.
4. <https://r2u.org.ua> – Російсько-українські словники.
5. www.pravopys.net – Український правопис.
6. <http://www.rozum.org.ua/> – Орфографічний словник української мови.
7. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> – Словники України on-line
8. <http://sum.in.ua/> – Академічний тлумачний словник української мови.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.mova.info – Лінгвістичний портал.
2. www.litopys.org.ua – сайт «Ізборник» (у розділі «Мовознавство» є матеріали з історії української мови, статті енциклопедії «Українська мова»).
3. <http://www.kadrovik.ua> – офіційний сайт Всеукраїнської асоціації кадровиків
4. <http://dilovodstvo.wordpress.com> – сайт про діловодство в Україні